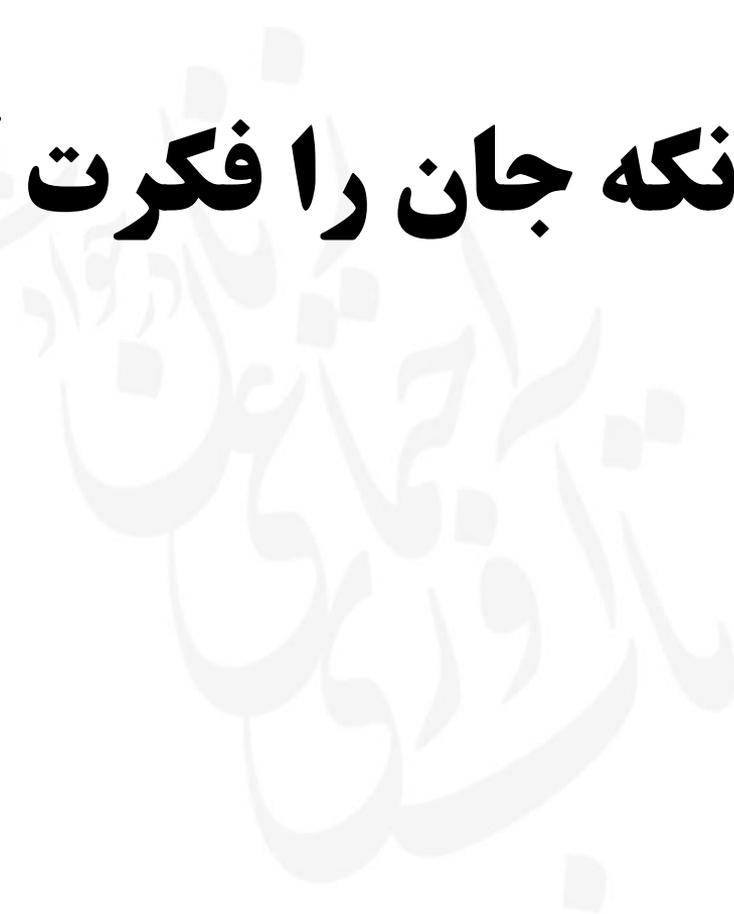

سازمان اس‌اس‌سی
موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی ایران

نخستین همایش مجازی
تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خواجه نصیر

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلايا

موضوع

ارائه مدل پارادایمی تأثیر رسانه اجتماعی و هوش هیجانی در تاب آوری اجتماعی زنان در برابر بحران‌های ناشی از حوادث و بلايا

انجمن ملی حمایت از حقوق بشر
موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی ایران

**نخستین همایش مجازی
تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا**

مقدمه

زنان هنگام مواجهه با بحران‌های ناشی از حوادث و بلایا از ریسک آسیب پذیری بالاتری در قیاس با مردان برخوردارند و حمایت از این آسیب پذیری و به کارگیری بسترهای لازم و تداوم آن ضرورت مطالعه در این زمینه را نشان می‌دهد. با عنایت به چنین ملاحظاتی در خصوص وضعیت زنان هنگام بروز سوانح و میزان آسیب‌پذیری آنان از یک سو و شیوه بهینه مدیریت بحران از سوی دیگر، بررسی کاهش میزان آسیب‌پذیری زنان با بهره‌گیری از مطالعاتی که تجربه زیسته زنان را مورد مطالعه قرار می‌دهد، ضروری به نظر می‌رسد.

تاب آوری

موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

در اصطلاح زبان‌شناسی واژه تاب آوری به توانایی یک شیء برای بازیابی شکل و ساختار اصلی خود، پس از آنکه تحت تاثیر نیروهای خارجی تغییر شکل یافته، دلالت دارد

مهم ترین بحث در وقایع بلایای طبیعی بازگشت به وضعیت طبیعی است

تاب آوری ظرفیتی است برای مقاومت در برابر فاجعه و بلایا

تاب آوری پلی برای پر کردن خلأهای بین کاهش خطر بلایا و سازگاری با تغییرات محیطی است

تاب آوری به مفهومی برمی گردد که به راحتی می‌تواند با تمامی مراحل و بخش‌های سوانح و مدیریت بحران ارتباط پیدا کند.

تاب آوری اجتماعی

مرکز ملی ارتقای سلامت و پیشگیری از بیماریها
سازمان بهداشتی جهانی - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

تاب آوری اجتماعی را می توان ظرفیت تبدیل و تحول، تطبیق و سازگاری و توان مقابله با تنش و بحران های اجتماعی نامید.

تاب آوری اجتماعی از ظرفیت و توانایی خاصی در افراد، گروه ها، خانواده و جوامع صحبت می کند

تاب آوری اجتماعی عمدتاً یادگیری و سازگاری در تغییرات تحمیل شده و همچنین قدرت تطبیق با شرایط و مقتضیات را در بر خواهد داشت.

توسعه تاب آوری باعث می شود که امداد و حمایت های اجتماعی به هنگام و هماهنگ، فراگیر و جامع در حد بهینه اعمال گردد.

حمایت های اجتماعی می تواند با تقویت جریان رشد و کاهش اثر صدمات، تاثیر انتخاب های نادرست، اتفاقات تلخ و بلایای طبیعی را کاهش دهد و از این طریق به توسعه تاب آوری اجتماعی کمک کند.

زنان و تاب آوری اجتماعی

موسسه آموزش عالی علمی-مکاربردی حال ایران

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

سوانح طبیعی تمامی افراد جامعه، از جمله زنان راتحت تأثیر قرار می دهد. اما زنان در بلایا با وضعیت متضادی روبه رو هستند، گاهی به دلیل آسیب پذیری شان و گاه به علت امکان استفاده از توانمندی هایشان

تحقیقات نشان داده است تعداد زنانی که همواره جان خود را در سوانح طبیعی از دست می دهند به نسبت مردان بسیار بیشتر است که در این صورت زنان می توانند از قربانیان اصلی یک سانحه محسوب گردند

علی رغم آسیب پذیر بودن زنان در مقایسه با مردان، باید به این امر توجه وافری داشت که همین زنان اگر به توانمندی های آنها توجه کافی شود، می توانند بهتر از مردان در مقابله با حوادث و بلایا عملکرد مثبت و بهینه ای داشته باشند

تحقیقات بسیاری در گذشته نشان داده که زنان آمادگی درک خطر بیشتری نسبت به مردان داشته و در عین حال آمادگی مشارکت در فعالیت های امداد اضطراری را همانند و دوشادوش مردان داشته اند (زلزله منجیل و رودبار، زلزله لاتور هندوستان، زلزله از میرترکیه، همه گیری کروناویروس)

با توجه به شواهد و قرائن موجود چنانچه به استعداد های زنان و نقش محوری ای که در خانواده به عهده دارد توجه ویژه ای گردد می توان میزان تاب آوری آنان را در برابر حوادث و سوانح افزایش داد

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی

هوش هیجانی، تاب آوری اجتماعی و رسانه

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلاها

هوش هیجانی را مجموعه ای از توانایی‌ها مانند خود آگاهی، همدلی، خودنظم بخشی، انگیزش خود و مهارت های اجتماعی تعریف کرده اند.

دانیل گلن در کتاب هوش هیجانی خود می‌گوید بر این نکته تأکید کند که هوش هیجانی که می‌توانیم آن را هوش عاطفی و با کمی اغماض، حتی هوش ارتباطی هم بنامیم.

نظریه پردازان هوش هیجانی بر این باورند که بین هوش هیجانی و قدرت مقابله با موقعیت های مخاطره آمیز رابطه مثبت وجود دارد.

با توجه به کارکرد و اهمیتی که هوش هیجانی در ایجاد سازگاری و پذیرش اجتماعی دارد به عنوان عاملی مؤثر برای مقابله با موقعیتهای مخاطره آمیز شناخته شده است.

رسانه‌های جمعی از طریق چهار عامل بر تاب آوری اجتماعی زنان مؤثر واقع می‌شوند که عبارتند از: خودتنظیمی هیجانی، توانمندی اجتماعی، مسؤلیت پذیری و همدلی.

پرسش های اصلی

موسس آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی ایران

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

چگونه می توان از طریق شناسایی توانایی ها، قابلیت ها، شاخص ها و مؤلفه های هوش هیجانی و رسانه های اجتماعی، یک مدل پارادایمی ارائه داد؟

روابط و میزان تاثیرات متغیرهای هوش هیجانی و رسانه اجتماعی بر رفتارتاب آورانه اجتماعی زنان در بحران چگونه است ؟

روش پژوهش

موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی
موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

باتوجه به اهداف و ماهیت موضوع از روش آمیخته از نوع اکتشافی زنجیره ای (متوالی) بر مبنای دستاورد، توصیفی-کاربردی و با تلاش در یافتن وجود تاثیر و روابط بین متغیرها از نوع همبستگی بهره گیری شده است.

با طرح سؤالات مصاحبه های باز و نیمه ساختاریافته با تعاملات پویا، با استفاده از ابزارهای رسانه ای جمعی و اجتماعی، مراحل گردآوری، تجزیه و تحلیل، تنظیم و تعیین روابط داده ها به دست آمد.

موسسه آموزش عالی همایش مجازی
معاونت پژوهشی و فناوری

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

مرحله اول: تحقیق: روش کیفی

(الف) «کدگذاری باز» (با شیوه پاراگراف به پاراگراف و شامل تعداد ۸۱ مفهوم)

(ب) «کدگذاری محوری»، با ۷ مقوله؛ (۱) ویژگی ها و قابلیت های رسانه اجتماعی بر تاب آوری اجتماعی زنان، (۲) مدل ها و اندازه گیری هوش هیجانی در تاب آوری زنان، (۳) تاثیرات فردی و اجتماعی مؤلفه های هوش هیجانی بر تاب آوری زنان، (۴) اثرات عدم شناخت عملکرد مؤلفه های هوش هیجانی، (۵) تفاوت های جنسیتی مؤلفه های هوش هیجانی، (۶) عملکرد آگاهی سازی و آموزش هوش هیجانی، (۷) احساسات و عملکرد آن بر تاب آوری زنان

(ج) در این مرحله، با تکوین نظریه از میان مقوله ها، «کدگذاری گزینشی یا انتخابی» شامل ۲ مقوله: (۱) عملکرد مؤلفه های رسانه اجتماعی بر تاب آوری زنان، (۲) مؤلفه های هوش هیجانی و تاب آوری زنان، با تحت پوشش دادن مقولات دیگر و عوامل عمده مدل متغیرها تبیین شد.

موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی
مجلس شورای اسلامی ایران

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

مدل پارادایمی یا زمینه ای پژوهش

مدل زمینه ای کیفی پژوهش از یک سری شرایط، شامل؛ شرایط علی، راهبردها، شرایط زمینه ای، شرایط واسطه ای و عواقب و پیامدهای حاصل از راهبردها، تشکیل شده که منجر به بروز کنش ها و تعاملات می شود.

پیامد این تعاملات و راهبردها:

۱- تعدیل و کاهش اثرات رسانه اجتماعی از طریق شناخت و مؤلفه های هوش هیجانی بر تاب آوری اجتماعی زنان،

۲. بهبود تاب آوری از طریق درک، کنترل و تسهیل هدایت فکری و عملی احساسات و هیجانات بر تاب آوری اجتماعی است. شرایط علی این مدل، تفاوت های فردی و اجتماعی و عوامل محیطی بر تاب آوری اجتماعی تاثیرگذار هستند.

شرایط میانجی: انگیزه تمایل استفاده افراد از رسانه اجتماعی می باشد. این امر مهم موجب ایجاد انگیزه تحرک و تمایل به فراگیری و آموزش فردی و جمعی افراد در مورد هوش هیجانی خواهد شد.

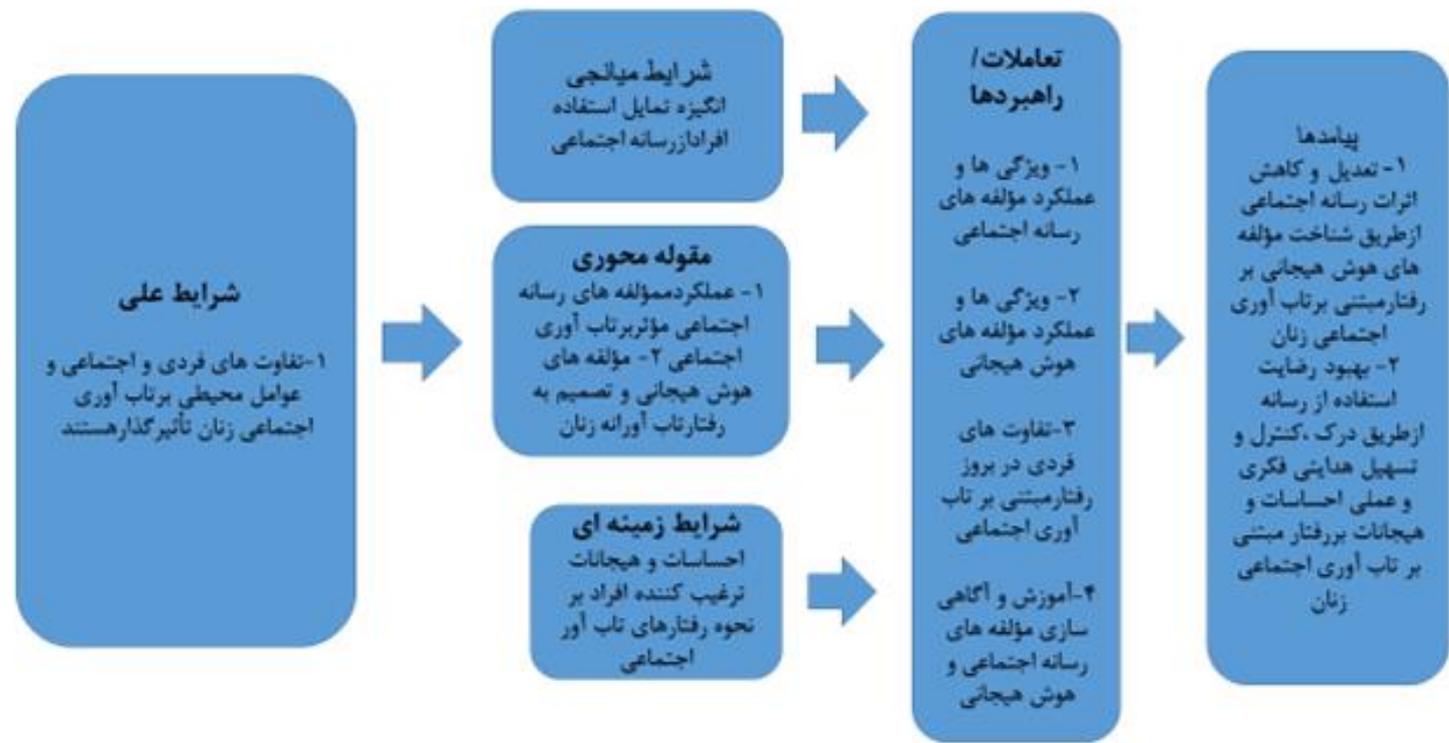

مجلس شورای اسلامی ایران
موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی اصفهان

مدل پارادایمی زمینه ای تحقیق کیفی

نخستین همایش مجازی
تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلاها

مرحله دوم تحقیق: روش کمی

موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

در این مرحله با تبدیل داده های کدهای کیفی به کمی به اصطلاح کمی سازی، برای تحلیل اندازه گیری داده های آماری صورت گرفت.

برای این بخش به منظور اعتباردهی تحقیق حاضر، محقق با استفاده از مفاهیم حاصله از مدل زمینه ای تحقیق و دو متغیر هوش هیجانی و رسانه اجتماعی در ارتباط با رفتار تاب آورانه اجتماعی در فضای مجازی، اقدام به اعتباریابی پرسشنامه ای با ۷۷ گویه نمود که ۴۰۰ نفر پاسخ دهنده مبادرت به تکمیل پرسشنامه نمودند و داده ها با استفاده از نرم افزار spss تجزیه و تحلیل گردیده شد.

جمهوری اسلامی ایران
موسسه آموزش عالی حکیم خدیجه حکیم خدیجه

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلاها

یافته ها

جدول (۱): بررسی سنجش یافته‌های آماره‌های توصیفی مؤلفه‌ها و خرده مقیاس‌های سازنده متغیرهای تحقیق

انحراف معیار	میانگین	درصد			فراوانی			متغیرها
		بالا	متوسط	پایین	بالا	متوسط	پایین	
۰,۲۱	۳,۵۱	۵۲,۳	۲۶	۲۱,۸	۲۰,۹	۱۰,۴	۸۷	هوش‌هیجانی
۰,۲۳	۲,۳۴	۸,۷	۳۰	۶۱,۳	۳۵	۱۲۰	۲۴۵	رسانه‌اجتماعی
۰,۳۴	۳,۷۸	۶۹,۵	۱۴,۵	۱۶	۲۷۸	۵۸	۶۴	رفتارتاب آورانه اجتماعی

یافته ها

موسسه آموزش عالی علمی-کاربردی خوارزمی

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

نتایج حاصل از ماتریس همبستگی جدول فوق با توجه به مقدار ضریب همبستگی ($r=0,424$) بین هوش هیجانی و رفتارتاب آورانه اجتماعی زنان و با توجه به مقدار ضریب همبستگی ($r=0,487$) بین ارزیابی پاسخگویان از کارکردهای ابعاد رسانه اجتماعی و رفتارتاب آورانه اجتماعی و همچنین تأثیر نتایج حاصل از تحقیق در خصوص مقدار ضریب همبستگی ($r=0,557$) بین هوش هیجانی و ارزیابی از کارکردهای ابعاد رسانه های اجتماعی رابطه مستقیم و معنی دار با شدتی متوسط وجود دارد. به عبارتی با افزایش مهارت های هوش هیجانی و کارکردهای ابعاد رسانه اجتماعی، و با تأیید دلالت آن ها بر مطلوبیت تاب آوری اجتماعی، رفتار مبتنی بر تحمل و ظرفیت اجتماعی نیز با شدتی متوسط بیشتر و مثبت تر می شود.

نتیجه گیری

موسسه آموزش عالی حکیمیه - مکتبهدینی حلال ایران

نخستین همایش مجازی

تاب آوری اجتماعی زنان در حوادث و بلایا

نتایج مطالعه آزمون‌ها نشان داد که متغیرهای مستقل در تحقیق به صورت مستقیم و با معنی‌داری بالا در کلیه ابعاد و مؤلفه‌های هوش هیجانی و رسانه اجتماعی، بر بهبود رفتار تاب آورانه اجتماعی زنان، نقش مؤثری داشته است.

بی تردید نقش رسانه‌ها به عنوان یک ابزار اطلاع رسانی عمومی و اجتماعی در افزایش تاب آوری قبل، حین و بعد از وقوع حوادث و سوانح بسیار مؤثر می باشد. کاهش خطرپذیری و افزایش تاب آوری بلایا تلاشی جمعی است که رسانه‌ها نقش مهم و حیاتی در آن ایفا می کنند.

کارکرد رسانه در هر یک از مراحل بحران، شامل آموزش و آگاه سازی پیش از بحران، خبررسانی، همراه سازی در حین وقوع بحران و تحلیل گری و آرامش بخشی پس از بحران برکسی پوشیده نیست.

رسانه با به اشتراک گذاشتن اطلاعات خود با مردم، پیوند عمیقی بین شهروندان برقرار می کنند و به عنوان حاملان اصلی ارزش‌ها و رویاهای مشترکی هستند که می‌تواند شیرازه جامعه را حفظ کرده و به جامعه آسیب دیده توان تاب آوردن و ادامه حیات در برابر بلایا را بدهد.